

Verslag parallelle sessie 10 - conferentie Tilburg 21 januari 2010

Bedrijven als transitie-motor

met deelname van o.a. Biba Schoenmaker en André Jonkers (Vereniging Solidair), Marjan Minnesma (Urgenda), Henk Smit (Driekant), Leo Crombach (Gulpener), Bert van Ruitenbeek (voormalig directeur Biologica) Verslag: Nick Meynen (VODO)

André

Solidair is een mix van bedrijven en ngo's. Zoeken naar oplossing op de weg naar een solidaire en duurzame economie. Delen van problemen en van oplossingen, zoeken naar systeemfouten.

De vraag is hoe bedrijven, overheid en ngo's samen die transitie inzetten.

We zien dat coöperatieve verenigingen weer opkomen en elkaar versterken.

Urgenda: samenredzaamheid.

Lagere BTW op duurzame producten.

systeemverandering en systeeminnovatie.

Biba

50 jaar geleden nog geen idee over systemen en gevolgen. Na 1945: wederopbouw, ontwikkeling van nieuwe producten. Voor de oorlog voorzag Nederland maar een fractie van voedsel dat ze at, nu voert ze uit. Burgers, civil society, bedrijven en overheden moet de transitie samen trekken.

zie **powerpoint** voor intro over systeeminnovatie door Biba

Nadien korte intro van vier cases

Gulpener

Leo Crombach zit hele dag in de kroeg, voor zijn job weliswaar. Hoe kun je regiobranding verbinden met de producent? Je hebt goede streekproducten en je hebt centrale structuren die duurzamer worden, hoe verbinden?

Driekant

Henk Smit werkt al heel lang ecologisch in zijn bakkerij. Sinds 13 jaar heeft hij nu ook driekant, met nu ook sociale duurzaamheid. Duurzaam kan enkel tot stand komen als het sociale meedoet. Naast commerciële doelstelling (15 mensen) nog een leer-werktraject (25 mensen). Groot netwerk, maar er is regelgeving die steeds wijzigt en dat heeft heel wat consequenties voor de mensen die we willen helpen.

Groenpas

Bert van Ruitenbeek. 13 jaar bij UNICEF, laatste 10 jaar Biologica. Consument en verbinding met de consument. Projectleider van groepspas, in opdracht van biologische speciaalzaken. Die initiatieven moeten kunnen verduurzamen, ook in economische zin. Consument moet onderdeel van de keten worden, om meer mensen in het duurzame denken te krijgen. Burger én consument.

Hempflax

Marc Reinders. kledij, autoindustrie, isolatie, Zware concurrentie met synthetische vezels. Wij werken met natuurproducten, maar helaas is de bandbreedte van de kwaliteit die je moet leveren

heel eng, waardoor natuurproducten benadeeld zijn. Zelfs de kleur moet altijd precies dezelfde zijn, maar binnenkant van dashboard BMW is toch niet zo belangrijk welke kleur vezel?

De groep splitst zich in 4 en per case study worden de volgende vragen gesteld:

- 1) van welke problemen is sprake en wat zijn de patronen.
- 2) welke oplossingen zijn mogelijk
- 3) waar zijn die oplossingen ook relevant voor anderen bedrijven?

Hempflax

Intro: Het verschil tussen bier en alcoholvrij bier, is zelfde verschil als hennep en wiet. hennep ziet er zo uit, het is ook cannabis, maar het stofje waar je stoned van wordt is extreem laag, je moet al 8000 kilo hennepvezel oproken om high te worden.

Hempflax. Naast hennep ook vlas en brandnetels. Ultieme kringloop. Hennep zit in auto's, koffers, isolatie, agrotexiel of pulp en papier. Hennepvezel is lichter dan glasvezel. Voor glasvezel is tien keer meer energie nodig dan voor hennepvezel. 1kg glasvezel produceert 3,8 kilo CO2 maar hennep slaat 1,1 kilo op. EPC waarde: geen rekening met hoeveel energie er nodig is geweest om te isoleren. 26% van alle gewasbescherming is voor katoen. 17000 liter water voor 1 kilo katoen, hennep 700 liter. Hennephout bestaat ook. In de hele teelt komt er nergens kunstmest of gewasbescherming te pas. Op topdagen groeit de plant 12 cm op een dag. Doel is het stof van de productielijn ook te gebruiken voor lokale biomassa energieopwekking.

Per huis is isoleren met hennep 1500 euro duurder. CO2 taks zou goed zijn, dan kunnen we wél concurreren met glasvezel.

Ook labeling, certificaat: lijkt boeiend om ons te onderscheiden maar dan heb je certifiërende instanties nodig die je kunnen certifiëren en dat is moeilijk. Je moet die dingen dynamisch maken want wat nu de best practice is, is dat volgend jaar niet meer. Dynamische duurzaamheidsindex nodig.

Overheidssteun is heel belangrijk, maar dan wel dat hij juist gebeurt. Niet zo zeer op de werkzaamheden van de isolatie, maar op het materiaal van de isolatie. Net zoals de tax van arbeid naar milieu zou moeten verschuiven moeten ook de voordelen van arbeid naar milieu verschuiven.

Grootste gemene deler van de problemen: polderen

We durven geen richting te kiezen. De ene wil links, de andere rechts, dus gaan we rechtdoor maar niemand wil rechtdoor. In Duitsland kan je wel nog een windmolen zetten, bij ons niet (geeft voorbeeld). Minder strenge regels. Voorstel: ambulance regeling voor nieuwe initiatieven die sneller door mogen voor dingen die nu CO2 gaan besparen. Wij hebben een belangenpolitiek geen doelstellingenpolitiek. Dat brengt stabiliteit en veiligheid, maar geen vernieuwing. 2009 is jaar van de natuurlijke vezel. Maar wie betaalt? De katoenindustrie. Wij hebben geen lobby, meer guerilla nodig. Iemand: Goed dat je BMW hebt, als je eentje hebt kan de rest snel volgen. Vanuit productontwikkeling bij de autobouwers waren er wat enthousiaste mensen, maar je zou dat van bovenaf moeten doen. Idee: als er hennep in zijn dashboard zit moet je de constructeur helpen om de marketing daarvan mee te nemen. Waarom richt je niet eerst op de duurzame bouwbedrijven? Sinds 1 jan 2009 importeren we ook isolatie. Consensus: begin bij jonge ingenieurs en ontwerpers.

Probleem: de overheid maakt het leven van de pioniers zuur omdat zodra je ergens geraakt ze concurrenten oprichten (geeft voorbeeld).

SYNTHESE van de brainstorm bij het groepje Hempflax:

problemen

- *gebrek aan een duidelijk lijn van de overheidssteun, steun op werkzaamheden verbouw in plaats van op goede isolatie
- *pioniers krijgen te snel door de overheid gesteunde concurrentie
- *polderen en belangen politiek, geen doelstellingenpolitiek. optelsom, niet coherent

oplossingen

- *duurzaamheidsindicator die dynamisch is
- *hang een waarde aan de duurzaamheid van hennep, bvb door co2 taks
- *jonge ingenieurs en ontwerpers aanspreken

Feedback van de andere drie groepjes:

Gulpener

kwaliteit van regioproduct
afstand van verkrijgbaarheid
authenticiteit

onderdrukking van kleine regionale supermarkt. voor vermarkting moeten er nieuwe kleine economische entiteiten zijn zodat je niet te veel afstanden hebt.

Driekant

veranderende regelgeving, ingewikkeld gebeuren.
om mensen met handicap aan het werk te zetten krijg je geld van de overheid zolang het gekoppeld is aan zorg. Mensen die buiten een zorginstelling willen werken worden benadeeld. Tendens voor grootschalige zorg tegenover kleinere initiatieven. de drive is bezuinigingen. Oplossing: holistische boekhouding

Groenpas

hoe zoveel mogelijk introduceren bij zo veel mogelijk winkels. 6% korting. vooral de voordelen voor winkelier tonen. grotere verbinding met de klant. scherpere info voorziening. duidelijk score systeem. duidelijk maken waar de consument de winkel bij helpt. conflict consument-burger overstijgen. Hij kan bijdragen tot die keten, laat dat dan ook beter zien.

gezamenlijke SLOTZINNEN voor de plenaire vergadering:

bedrijven vertegenwoordigen vaak al duurzame waarden die nog niet erkend of herkend worden en zijn zelf vragende partij om niet duurzame producten en processen zwaarder te belasten.

overheid is niet coherent in regelgeving en remt de pioniers af